

ՀԱՆԳԻՍ
ԲՐՇ. ԴՈԿՏ. ԱՐԱ ՍՐԿ. ԱԲԱԳԵԱՆԻ
1912-2010

Այսու անհուն վշտով կը հաղորդենք թեմիս Հոգեւոր Հովիւներուն, Ծխական Խորհուրդներուն, Տիկնանց Սիւրբեան Մասնաճիւղերուն, թեմական Պատգամաւորներուն եւ մեր համայն հաւատացեալ ժողովուրդին, թէ Ֆրեզնոյի Սուրբ Պօղոս Հայց. Եկեղեցւոյ եւ Արեւմտեան թեմէն ներս երկարամեայ նուիրեալ ծառայութիւն մատուցող Բրշ. Դոկտ. Արա Սրկ. Աւագեան ի Տէր հանգեալ:

Հանգուցեալ Սարկաւազին «Եկեղեցւոյ Կարգ»ը կատարուեցաւ Շաբաթ, Յուլիս 3ին, Ֆրեզնոյի Սուրբ Պօղոս Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ՝ գլխաւորութեամբ Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ՝ Արժ. Տ. Արշէն Աւագ Քինյ. Այվագեանի: Արարողութեան մասնակցեցան Արժ. Տ. Շահէ Աւագ Քինյ. Ալթունեան, Ֆաուլըրի Սուրբ Գրիգոր Լուսաւորիչ Հայց. Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ եւ Կեդրոնական Գալիֆորնիայի Առաջնորդական Փոխանորդ՝ Արժ. Տ. Եղիա Աւագ Քինյ. Հայրապետեան, Եդեմի Սուրբ Աստուածածին Հայց. Եկեղեցւոյ Հոգեւոր Հովիւ՝ Արժ. Տ. Վարդան Աւագ Քինյ. Գասպարեան, Բրշ. Էլըն Եղիա Սրկ. Ճենտեան, Բրշ. Սթիվըն Սրկ. Ատամզ, Բրշ. Տոքթ. Վարուժ Սրկ. Ալթըպարմաքեան եւ Բրշ. Յակոբ Սրկ. Իսկէնեան:

Արժ. Տ. Արշէն Աւագ Քինյ. Այվագեան իր դամբանականին մէջ անդրադարձաւ հանգուցեալ Սարկաւազին ունեցած հմտութեան եւ մատուցած երկարամեայ հոգեւոր ծառայութեան: Արժ. Տ. Եղիա Աւագ Քինյ. Հայրապետեան կարդաց թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի եւ Արեւելեան թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանի ցաւակցագիրները:

«Եկեղեցւոյ Կարգ»էն առաջ աւելի քան յիսուն հոգիներէ բաղկացած Վարդանանց Ասպետները իրենց յատուկ արարողութեամբ պատուի արժանացուցին Բրշ. Տոքթ. Արա Սրկ. Աւագեանը:

Արարողութեան աւարտին Եկեղեցւոյ Հայկ Պէրպէրեան Սրահին մէջ տեղի ունեցաւ հոգեճաշ: Օրուան հանդիսավարը՝ Բրշ. Էլըն Եղիա Սրկ. Ճենտեան կարդաց զրկուած ցաւակցագիրները եւ ապա հանգուցեալ Սարկաւազի ընտանիքին կողմէ իր շնորհակալութիւնները յայտնեց Առաջնորդ Սրբազան Հօր, Գերշ. Տ. Խաժակ Արք. Պարսամեանին եւ ցաւակցագիր զրկող այլ անհատներուն:

ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ ԳԻԾԵՐ
ԲՐՇ. ԴՈԿՏ. ԱՐԱ ՍՐԿ. ԱԲԱԳԵԱՆԻ

Բրշ. Դոկտ. Արա Սրկ. Աւագեան ծնած է 1912 թուականին Պոսթըն: Ան երկրորդ զաւակն է Խարբերդի ջարդերէն ազատուած Սեդրակ եւ Թագուհի Աւագեանի, որոնք Ամերիկա կը գաղթեն 1909ին: Արա կը մեծնայ իր մօր հայրենասիրական ոգիի ազդեցութեան տակ:

1920ին Արայի ընտանիքը կը տեղափոխուի Ֆրեզնո: Առաջին իսկ Կիրակին, Արային հայրը զինք կը տանի Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցի եւ փոքրիկ Արան կը յաճնէ Սարկաւագներէն մէկուն՝ «թող տղաս մոմ բռնէ» ըսելով: Ահաւասիկ ասիկա սկիզբը կ'ըլլայ Հայց. Եկեղեցւոյ մէջ իր ծառայութեան: Իր մատաղ հասակէն, Արա միշտ հայերէն լեզուով կը կարդար Ջատկուան եւ Սուրբ Ծննդեան ճրագալոյցի Սուրբ Պատարագներու Մարգարեական ընթերցումները:

Այդ օրերուն Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցին ունէր սկաուտական խումբ (Boy Scouts): Արա արձանագրուելով սկաուտական խումբին, կարճ ժամանակուան մէջ կը դառնայ Սկաուտներու Երէջ Դեկավար:

1929ին կ'արժանանայ Արեւմտեան 12 Նահանգներու Harmon Foundation Scholarship for Eagle Scouts մրցանակին: 1929ին շրջանաւարտ կ'ըլլայ Ֆրեզնոյի Երկրորդական Վարժարանէն, որմէ անմիջապէս յետոյ ընտանեօք կը տեղափոխուին Ռոտ Այլընտ Նահանգի Փրովիտընս Մայրաքաղաքը: Նոյն տարուան Սեպտեմբերին Արա կ'ընդունուի Massachusetts Institute of Technology:

1933ին կ'աւարտէ համլսարանը՝ ստանալով Գիտութեան Պսակաւորի (Bachelor of Science) տիտղոսը, իսկ 1935ին Գիտութեան Դոկտորայի Տիտղոսը (Doctor of Science) նոյն համալսարանէն:

Իր ուսանողական տարիներուն Արա կանոնաւոր կերպով կը յաճախէ մախ Պոսթընի Սուրբ Երրորդութիւն Եկեղեցի, ապա Ուաթըրթաունի Սուրբ Յակոբ Եկեղեցի: 1935ի ամրան առաջին անգամ ըլլալով կ'այցելէ Հայաստան եւ կը տեսնէ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը, Սեւանայ Լիճը իր կղզիով եւ Հայրենիքի տեսարժան այլ վայրերը: Ամերիկա վերադարձի ճամբուն վրայ կը հանդիպի Փարիզ եւ զանազան ակնառու անձնաւորութիւններու շարքին, զեղեցիկ պատեհութիւնը կ'ունենայ հիւանդանոցին մէջ այցելելու Կոմիտաս Վարդապետին: 1935ի շրջագայութիւններէն վերադառնալով Նիւ Եորք, կը նուիրուի գործի ասպարէզ՝ New York Metropolitan Life Insurance Company, իբրեւ թուաբանական բարդ խնդիրներու վերծանող՝ Actuary:

Նիւ Եորքի մէջ աշխատած տարիներուն Արա կը յաճախէ Սուրբ Խաչ Եկեղեցի եւ մաս կը կազմէ Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասին: 1939ին Կիսասարկաւագ կը ձեռնադրուի ձեռամբ Գերշ. Տ. Տիրան Արք. Ներսիսեանի: Նիւ Եորք հաստատուելով, Բրշ. Արա Սարկաւագ իր գործօն մասնակցութիւնը կը բերէ հայ մշակոյթով հետաքրքրուած երիտասարդաց խումբին մէջ, ուր կը հանդիպի իր կեանքի ընկերոջ՝ ճորճիա Քէօտէանին: ճորճիա կու գար ազգասէր, աւանդապահ եւ խոնարհ ընտանիքէ մը եւ այդ տարիներուն կ'ուսանէր Գոլոմպիա Զամալսարանին մէջ, ուրկէ կը ստանայ իր Մագիստրոս Արուեստի (Master of Arts) Տիտղոսը:

1939ի Յուլիս 1ին Բրշ. Դոկտ. Արա Սարկաւագ եւ Օրիորդ ճորճիան կ'ամուսնանան: Անոնք կը բախտաւորուին հինգ շնորհազարդ զաւակներով՝ Արսինէ, Արմինէ, Արա, Արմէն եւ Արտէն, որոնք բոլորն ալ կը ստանան բարձրագոյն համալսարանական կրթութիւն՝ տիրանալով զանազան տիտղոսներու: Իսկ իրենց զաւակներէն երկուքը կը ստանան Դոկտորայի Աստիճաններ:

1940ի Զամաշխարհային Երկրորդ մեծ պատերազմին, Արա Սարկաւագ կը զինուորագրուի եւ կը ծառայէ Ամերիկեան բանակին մէջ իբրեւ յատուկ զէնքերու մշակման գիտագունդին մէջ: Բանակին մէջ ան կը հասնի մինչեւ Գնդապետի (Colonel) աստիճանին: 1946ին, պատերազմի աւարտին, Արա Սարկաւագ Ամերիկա վերադառնալով կը զբաղուի տիեզերական ճարտարարուեստական մասնագիտական գործով (Space Technology): Գործի բերմամբ կը տեղափոխուի Պոսթըն եւ ապա Ուաշինկթըն Տի. Սիի շրջանները: Այս ընթացքին որպէս Դպրապետ, ան կը ծառայէ Ուաթըրթաունի Սուրբ Յակոբ եւ Ուաշինկթընի Սուրբ Աստուածածին Եկեղեցիներուն մէջ: 1957ին Ուաթըրթաունի Սուրբ Յակոբ Եկեղեցւոյ մէջ Սարկաւագ կը ձեռնադրուի Գերշ. Տ. Մամբրէ Արք. Գալֆայեանի ձեռամբ:

Արա Սարկաւագ Արեւելեան եւ Արեւմտեան Թեմերէն ներս ծառայած է որպէս Դպրապետ, Անդամ Ծխական Խորհուրդի, ինչպէս նաեւ Թեմական Պատգամաւոր եւ Թեմական Խորհուրդի Անդամ: Դպրապետութեան փորձառութիւնը զինք կը մղէ հրատարակելու Դպրաց Դասի Դպրապետներու Եկեղեցական Երգեցողութեան Ուղեցոյց մըն (Choir Director's Manual): Արա Սարկաւագ ընտրուելով Արեւելեան Թեմի հինգ պատգամաւորներէն մին, 1962ին կը մասնակցի Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի մէջ գումարուած Ազգային-Եկեղեցական ժողովին: Իր երկու ընկերներով կը հիմնադրեն National Association for Armenian Studies and Research Կեդրոնը Պոսթընի մէջ:

1970ին երբ Ֆրէզնոյի Նահանգային Գոլէճը (Fresno State College) հայագիտական բաժին կը հաստատէր, Զամալսարանը քաջ ծանօթ ըլլալով Արա Սարկաւագի հայագիտական հմտութեան, զինք կը հրաւիրեն իբրեւ առաջին դասախօսը: Ֆրէզնօ տեղափոխուելով, Արա Սարկաւագ կը միանայ Սուրբ Պօղոս Յայց. Եկեղեցւոյ Դպրաց Դասին եւ կարճ ժամանակ մը յետոյ կը նշանակուի Եկեղեցւոյ Դպրապետը: Ֆրէզնոյի Նահանգային Գոլէճէն հանգստեան կոչուելէ յետոյ, կը պաշտօնավարէ Լա Վըրնի Ամերիկահայ Միջազգային Գոլէճի (American Armenian International College) մէջ իբրեւ դասախօս:

Արա Սարկաւագ Վարդանանց Ասպետներու Եղբայրակցութեան անդամ ըլլալով, տարիներու ընթացքին վարած է զանազան պաշտօններ, որոնք զինք առաջնորդած են ընտրուելու որպէս Աւագ Սպարապետ: Այս բարձ պաշտօնը կը վարէ 1985էն մինչեւ 1987 թուականը: Ամբողջ կեանքի ընթացքին ան անընդմէջ հայ մշակոյթն ու գրականութիւնը ջանքած է հայ երիտասարդութեան: Ինքզինքը նուիրած է թարգմանութեան եւ հրատարակած է բազմաթիւ յօդուածներ, գրքոյկներ եւ պարբերականներ հայերէն եւ անգլերէն լեզուներով հայ մշակոյթի, գրականութեան, ազգային եւ եկեղեցական պատմութեան մասին: Իր հեղնակած գիրքը՝ «*Հայերը Ամերիկայի Մէջ*» (The Armenians in America) մինչեւ այսօր կը գործածուի հանրային դպրոցներու մէջ իբրեւ դասագիրք:

1993ին երբ առաջին անգամ ըլլալով Յայաստանի մէջ կը բացուի Յայաստանի Ամերիկեան Զամալսարանը, Արա Սարկաւագ առաջիններէն կ'ըլլայ, որ կը հրաւիրուի իբրեւ Advance Enlightening Mathematics-ի դասախօս ամբողջ ուսումնական շրջանի մը համար: 1995ին Արա Սարկաւագ Արեւմտեան Թեմի միւս պատգամաւորներուն հետ միասին անգամ մը եւս կը մեկնի Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածին՝ մասնակցելու համար Ազգային-Եկեղեցական ժողովին, ընտրելու համար ազգիս 131րդ Ամենայն Յայոց Կաթողիկոսը:

Առ ի գնահատութիւն իր երկարամեայ նուիրեալ ծառայութիւններուն եւ գրական հարուստ վաստակին, 1995ին Արեւմտեան Թեմի Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեանի բարեխօսութեամբ, Բրշ. Դոկտ. Արա Սրկ. Աւագեան Երջանկայիշատակ Տ. Տ. Գարեգին Ա. Ամենայն Յայոց Կաթողիկոսի կողմէ կը պարգեւատրուի Սուրբ Սահակ եւ Սուրբ Մեսրոպ Շքանշանով:

Թեմակալ Առաջնորդ՝ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան անձամբ եւ յանուն Թեմիս Յոգեւորականաց Դասուն, Թեմական Խորհուրդին եւ յարակից կազմակերպութիւններուն, իր խորին ցաւակցութիւնները կը յայտնէ հանգուցեալ Բրշ. Դոկտ. Արա Սրկ. Աւագեանի զաւակներուն, թոռներուն, Սուրբ

Պօղոս Չայց. Եկեղեցւոյ Չոգեւոր Չովիւ՝ Արժ. Տ. Արշէն Աւագ Քինյ. Այվազեանին, Ծխական Խորհուրդին, Ծխականներուն եւ համայն սգաւորներուն:

Թող Բարձրեալն Աստուած Իր երկնային լոյսերուն մէջ հանգչեցնէ հանգուցեալ Սարկաւագին ծառայասէր հոգին եւ թող Սուրբ Չոգին մխիթարէ իր ընտանեկան բոլոր պարագաները եւ սգաւորները: